Løveparken barnehage

ÅRSPLAN
progresjonsplan

2018/2019

Tlf. 901 33 469
loveparken@nlmbhg.no

NLM-barnehagene AS

Innhold

VELKOMMEN TIL LØVEPARKEN BARNEHAGE 4
Vårt verdigrunnlag 5
NLM barnehagenes mål: Ekte glede på sikker grunn! 5
Barnas misjonsprosjekt 6
Årsplanens funksjon 6
Samarbeid med barnas hjem 7
Foreldreråd og samarbeidsutvalg 7
Barnehagens innhold og oppgaver 8
Danning gjennom omsorg, lek og læring 8
Barns medvirkning 10
Likestilling og likeverd 10
Bærekraftig utvikling 11
Livsmestring og helse 11
De utrolige årene (DUÅ) og Dinosaurskolen 11
COS - Circle of Security 12
Trygg i Fjell 12
Opplæringspakken 12
Språkløyper 13
A-standard for barns seksuelle lek og utforsking 13
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte: 13
Samarbeid med andre instanser 13
Overganger 15
Tilvenning i barnehagen 15
Overganger innad i barnehagen 15
Plan for overgang barnehage-skole 15
Fagområder 16
Progresjonsplan for de syv fagområdene 16
Kommunikasjon, språk og tekst 17
Kropp,bevegelse, mat og helse 18
Kunst, kultur og kreativitet 20
Natur, miljø og teknologi 22
Etikk, religion og filosofi 23
Nærmiljø og samfunn 24
Antall, rom og form 25
Planlegging, dokumentasjon og vurdering 27
Planlegging 27
Dokumentasjon 27
Vurdering 27

Evaluering: 28
Kalender 29
VEDLEGG 30

VELKOMMEN TIL LØVEPARKEN BARNEHAGE

Løveparken barnehage er en privat barnehage på Straume på Litlesotra. Vi er en del av NLM-barnehagene, med kristent formål. Barnehagen ble bygget i 2006 og har fire avdelinger; Snøkrystallen for barn født i 2016 og 2017, Solstrålen for barn født i 2015 og 2016, Regnbuen og Duggdråpen for barn født i 2012, 2013 og 2014. Barnehageåret 2018/2019 vil vi ha ekstra fokus på fagområdet "Kommunikasjon, språk og tekst".

Med lyse og fine lokaler, stort uteområde og nærhet til naturen, har vi mange muligheter for lek og utfoldelse både ute og inne.

Trygghet, trivsel og barnets utvikling av sosial kompetanse står sentralt hos oss. Vi ønsker å formidle til barna at alle mennesker er skapt unike og at alle er like verdifulle, uansett anlegg og ferdigheter.

- Snøkrystallen: 901 03 756
- Solstrålen: 901 79 804
- Regnbuen:901 08 402
- Duggdråpen: 901 03 740

For mer informasjon, se vår hjemmeside: www.loveparken.no

Vårt verdigrunnlag

NLM barnehagenes mål: Ekte glede på sikker grunn!

Barnehagen skal, i nær forståelse og samarbeid med hjemmet, hjelpe til med å gi barna kristen oppdragelse i et godt og trygt miljø. Den skal gi gode utviklings- og aktivitetsmuligheter, utvikle barnas evne og vilje til å samarbeide med andre, bære ansvar og ha omsorg for medmennesker, både i Norge og mellom andre folkeslag.

Løveparken barnehage vil formidle at Gud er skaper av himmel og jord. Vi ønsker at barna skal bli kjent med Jesus og hans ubetingede kjærlighet.

Avdelingene har daglig samlinger, bøker og sanger der kristen formidling er en naturlig del av hverdagen, og en gang i måneden er hele barnehagen samlet til fellessamling med kristent innhold. Denne høsten har vi startet opp et kor i barnehagen og der øver vi sammen og har fokus på musikalsk glede og fellesskap.

Løveparken barnehage vil:

- skape et miljø preget av kristen nestekjærlighet
- formidle at hvert enkelt barn er skapt i Guds bilde og med samme verdi
- formidle det glade budskap om Jesus
- formidle bibelhistorie gjennom lesing, fortelling, sang og drama
- undre oss sammen med barna ut i fra en kristen synsvinkel
- fokus på vennskap og likeverd
- møte barn og foreldre med respekt og toleranse
- ha påskevandring
- delta på adventsgudstjeneste
- invitere foreldre på julegløgg i desember

Vi tror at Gud har skapt alle mennesker i sitt bilde. Det betyr, for oss, at alle er like verdifulle uansett hvilke ferdigheter eller utrustning vi har fått. Alle mennesker trenger å bli sett for den de er. Alle barn trenger omsorg, nærhet og kjærlighet fra trygge voksne. Vi tror at positiv oppmuntring, trygge rammer, gode forbilder og utfordringer tilpasset den enkelte vil skape et godt oppvekstmiljø og gode utviklingsmuligheter.

Løveparken barnehage blir drevet i samsvar med Den Norske Kirkes bekjennelsesskrifter, Lov nr 064 av 17. juni 2005 om barnehager og forskrifter til loven, rammeplan for barnehager, og de forskrifter og retningslinjer som departementet til enhver tid fastsetter. I samsvar med barnehagelovens § 1 blir barnehagen drevet med utvidet kristent formål. Kristen tro, etikk og menneskesyn skal være grunnlaget for alt som barnehagen foretar seg. Barnehagens vedtekter og årsplaner skal bygge på samme grunnvoll og være med i grunnlaget for driften av barnehagen.

Barnas misjonsprosjekt

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) er en misjonsorganisasjon som ønsker å formidle budskapet om Jesus til mennesker som aldri har hørt om Han. NLM har mottoet:" Verden for Kristus". I vårsemesteret har hele barnehagen fokus på et misjonsland felles med andre NLM -barnehager. Dette barnehageåret skal vi ha fokus på Vest Afrika.

Årsplanens funksjon

"*Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser"* (KD 2017:37).

I Årsplanen synliggjør barnehagen hvordan vi vil arbeide for å omsette Rammeplanens formål og innhold i praksis. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for personalet i det daglige arbeidet og skal brukes i planlegging, gjennomføring og vurdering av virksomheten. Årsplanen blir tatt med på avdelingsmøtene og tatt utgangspunkt i ved utarbeidelser av ukeplaner og månedsplaner. Den gir også foreldrene innsikt i barnehagens virksomhet, og den sier noe om foreldrenes mulighet til medvirkning og medbestemmelse i henhold til Barnehagelovens §4.

Årsplanen vil gi deg viktig informasjon om barnehagens mål, pedagogiske innhold og arbeidsmetoder for barnehageåret 2018/2019. Årsplanen er godkjent av samarbeidsutvalget 1.okotober 2018.

§ 1.Formål: *Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.*

Samarbeid med barnas hjem

- Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.
- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling
- Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget (KD 2017:29).

Vi ønsker et nært samarbeid med foreldre/foresatte. Den daglige kommunikasjon og utveksling av informasjon har svært stor betydning for at begge parter skal kunne handle til det beste for barnet. Alt av informasjon, fra hvordan barnet har sovet om natten til en vanskelig situasjon i hjemmet, kan være avgjørende for at barnet skal få en god dag i barnehagen. Hos de minste barna som ikke kan snakke enda, er denne informasjonen helt nødvendig. Reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§13 til 13f gjelder for barnehagens personale.

Ved oppstart i barnehagen inviteres nye foreldre til startsamtale. Fjell kommune har innført startsamtale i alle barnehager for å sikre at personalet får et best mulig utgangspunkt for å kunne møte barnet som den personen han/hun er og med de behovene barnet har. Om høsten er det åpent for foreldresamtaler for de som ønsker det. I februar/mars gjennomføres foreldresamtaler for alle barn i barnehagen. Dette er en samtale mellom pedagogisk leder og foreldre/foresatte med fokus på det enkelte barns trivsel og utvikling. Det er mulighet for å be om foreldresamtale ellers i året dersom dette er ønskelig.

Gjennom månedsplaner, årsplaner, nettside og skjerm i garderoben får foreldre informasjon om arbeidet i barnehagen. Vi samler gode minner fra barnehageåret i en perm som barnet får med seg hjem i sommerferien.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt samarbeidsmiljø. Hver høst har vi foreldremøte der alle foreldre/foresatte og personalet møtes. På disse møtene samtales det om barnehagens innhold og arbeid. Vi ønsker foreldrenes medvirkning både på foreldremøter, foreldresamtaler, foreldresammenkomster, spørreundersøkelser og ellers i løpet av barnehageåret.

Samarbeid med barnas hjem

Samarbeidsutvalget (SU)
SU består av to representanter fra foreldregruppen, to representanter fra eierstyret og to representanter fra ansatte i barnehagen, pluss daglig leder. SU skal være et kontaktskapende, rådgivende og samordnende organ. I SU blir saker som angår foreldregruppen og barnehagen tatt opp, og der blir barnehagens årsplan vedtatt. Daglig leder er sekretær i samarbeidsutvalget.

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)
FAU består av en foreldrerepresentant fra hver avdeling og to vara. De velger en leder og nestleder som er med i SU, og møtes i forkant av SU-møte eller ved behov.

Barnehagens innhold og oppgaver

Danning gjennom omsorg, lek og læring

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehageloven §1).

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre. Løveparken barnehage arbeider for å etablere gode relasjoner mellom barn-voksen, voksen-voksen og barn-barn. Relasjonen mellom barna og de voksne er en avgjørende faktor for læreprosessen. Målet er at hvert enkelt barn skal danne et positivt bilde av seg selv, en god selvfølelse, omsorg og empati for andre, og forståelse for regler og normer som finnes i miljøet og samfunnet som det vokser opp i.
"Kjærlighet er det viktigste når man snakker om dannelse. Uten kjærlighet har man ingen dannelsesprosess" (Albert Camus, Nobelfredsprisvinner i litteratur 1957).
Omsorg. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. *Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring* (KD 2017:19). Vi ønsker at barnehagehverdagen skal være preget av omsorg. Omsorgen skal vises gjennom den voksnes evne og vilje til å lytte, til nærhet, til innlevelse og samspill. De voksne skal være nær, sette grenser, veilede og reflektere sammen med barna. Vi ønsker vi å være trygge voksne som *ser* barnet, som med hele sin væremåte formidler at barnet er unikt og som bidrar til barnets mestringsfølelse.

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Lek er en naturlig væremåte for barn og skal ha en sentral plass i barnehagen. Barna uttrykker seg gjennom leken som er en grunnleggende livs- og læringsform. Gjennom leken ønsker vi å gi rom for lekens egenverdi i tillegg til læringen den gir. I leken får barna trene seg på relasjonsbygging, de øver seg på samarbeid, de løser problemer, utvikler sin sosiale kompetanse og får god språktrening. De voksne i Løveparken barnehage skal være til stede der barna leker. Vi skal være lekende, støttende og veiledende voksne som tar barna og deres lek på alvor.
Læring skjer i det daglige samspillet med andre barn og voksne og i det miljøet barnet er i. Relasjonen mellom barna og de voksne er en avgjørende faktor for læreprosessen. Vi ønsker å møte barna der de er, undre oss sammen med dem, samtale med dem og la barnets nysgjerrighet danne grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø. Vi ønsker å vandre sammen med barna og ta utgangspunkt i deres interesser og initiativ. På den måten er barna med og bestemmer temaene for de ulike temaarbeidene i barnehagen.

Personalet i Løveparken barnehage skal være støttende voksne i barns læring, både overfor de barna som lett oppsøker nye læringssituasjoner og for de barna som sjeldent oppsøker nye læringsarenaer av seg selv. De voksne skal være gode språkmodeller og bidra til et utviklende språkmiljø. Her vil lesegrupper, språkgrupper, språksprell m.m. være viktige stikkord.

DIGITAL PRAKSIS
Hver avdeling har en egen I Pad og den åpner opp for mange muligheter som kan bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Vi bruker pc, kamera og I Pad *sammen* med barna og er opptatt av at den voksne skal vurdere hva som er egnet bruk for barna i barnehagen. De voksne skal legge til rette for at barna utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer. Eksempel på hvordan vi bruker digitale verktøy i vår barnehage er å ta bilder eller video som dokumentasjon på hva barn oppdager, for eksempel i naturen, små detaljer i hverdagen, bruk av pedagogiske verktøy/apper, tar bilde av produkter barn har laget, viser filmer eller bilder som kan være relevant i samlingsstund, informasjonssøk dersom barn eller voksne trenger svar på noe.

Barns medvirkning

- Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet.
- Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen
(KD 2017:27).

Barna medvirker i barnehagen hver dag blant annet ved at de voksne observerer hva de uttrykker både kroppslig og språklig, samtaler med barna og er lydhøre for deres meninger og fletter dette inn i sine planer. Foreldre kjenner barna sine best og har dermed spisskompetanse på hva deres barn liker særlig å holde på med. Barnehagen ønsker konkrete innspill til hvordan vi kan sikre at alle barn får medvirke til sin hverdag. Gjennom nære relasjoner, tett foreldresamarbeid og lydhøre voksne involveres barna i evalueringen av det som skjer i barnehagen. Vi ser på barnet som kompetent, aktivt og søkende i sine egne læringsprosesser. Personalet ønsker å være tilstede for å støtte og oppmuntre barnet i disse prosessene. De voksne i barnehagen ønsker å oppdage, vandre og være på vei *sammen med* barna. Vi ønsker at barna skal få erfare at de blir tatt på alvor når de formidler en opplevelse, følelse eller tanke. På denne måten opplever de anerkjennelse for den de er. Å bli møtt med anerkjennelse og respekt er viktig for utvikling av en positiv selvfølelse.
Ved å ha gode rutiner på gjennomføring av barnesamtaler og skjemaet "Barns opplevelse av planlagt aktivitet" får barna medvirke innholdet i barnehagen vår. Tegn til tale er et verktøy som kan fremme inkludering og medvirkning, der alle får mulighet til å uttrykke seg, bli hørt og delta i et kommuniserende felleskap.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet....Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen (KD 2017:10).

Vi vil jobbe for å fremme likeverd og likestilling uansett kjønn, funksjonsnivå, alder, religion eller livssyn, og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn i fremtiden. Vi jobber bevisst med å

ikke reproducere tradisjonelle kjønnsrolleforventinger til jenter og gutter, ved hjelp av refleksjon over eget arbeid gjennom praksisfortellinger.

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. (KD 2017: 10).

Ved å ferdes mye ute i naturen får barna et nært forhold til mangfoldet som finnes på kloden vår. Vi ønsker at barna skal utvikle kjærlighet og respekt for naturen og å fremheve at det er et felles ansvar å ta vare på alt levende på planeten. Miljøvern og ønske om å ta vare på naturen starter i nærmiljøet og her er personalet i barnehagen viktige forbilder for barna. Vi kan vise i handling at vi respekterer naturen og er interessert i å lære om og ta vare på det som finnes der. Vi sorterer søppel og lager gjerne kunstverk av gjenbruk eller av naturmateriale.

Livsmestring og helse

Barna tilbringer store deler av dagen sin i barnehagen. Derfor er det viktig å legge til rette for at barna kan senke skuldrene og roe ned til faste tider på dagen. De voksne har et ansvar for å sikre ro, avslapping og hvile for barna. Flere av avdelingene har hvilestund der de minste barna sover i senger, mens de litt eldre barn legger seg ned på matter, lytter til rolig musikk eller lydbok, med senket belysning. De eldste barna har faste tider der de finner seg en bok og ligger på en god madrass eller sitter ved bordet og tegner, pusler eller spiller et spill. Barn og voksne er innstilt på at det er roe-ned-tid, og det er en naturlig del av dagsrytmen i barnehagen.

De utrolige årene (DUÅ) og Dinosaurskolen

De ansatte i Løveparken barnehage arbeider ut i fra programmet De Utrolige Årene.
Målet med programmet er:

1. Øke den sosiale kompetansen hos barna.
2. Øke personalets kompetanse på gruppeledelse.
3. Bedre samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet.

Programmet handler om relasjonsbygging, hvordan vi kan anvende ros riktig og hvordan vi kan takle uønsket atferd på en god måte. *"**Grip noen i å gjøre noe riktig!**"*

Personalet i Løveparken barnehage etterstreber at lik adferd får lik konsekvens samme hvilken voksen som står i situasjonen. For å lette dette arbeidet har barnehagen utarbeidet felles regler for hele barnehagen. Reglene er også visualisert for at barna lettere skal lære dem.
Førskolebarna som går på Duggdråpen, deltar på Dinosaurskolen. Målet med Dinosaurusskolen er å styrke førskolebarnas emosjonelle og sosiale kompetanse, samt styrke barnas selvbilde og opplevelse av mestring. Barna øver på å gjenkjenne og forstå følelser hos seg selv og andre, ta andres perspektiv, utvikle bedre ferdigheter i forhold til problemløsning og konflikthåndtering, samt sinnemestring og selvkontroll. Barna øver også på sosiale ferdigheter som å lytte og vente, ta hver sin tur – bli enige – stille spørsmål - dele – hjelpe – samarbeide og å gi hverandre komplimenter.

COS - Circle of Security

De ansatte i Løveparken barnehage er kurset i Circle of Security – forkortet til COS. Dette er en innføring i hvordan vi voksne kan forstå barnet og ivareta deres behov. Som voksne skal vi være barnets trygge havn til enhver tid. En base barnet kan søke til når de trenger trygghet og støtte, samtidig som vi skal være en havn de er trygge nok til å utforske utfra. Vi voksne skal alltid være større, sterkere, klokere og god! Når det er mulig skal vi følge barnets behov, men når det er nødvendig må vi ta tak og sette grenser for barnet.
Vi skal møte barnet ved å prøve å se det innenfra. Når barnet ønsker å utforske verden rundt seg, er det viktig at vi passer på og hjelper barnet. Samtidig må vi ha evnen til å glede oss sammen med barnet og ha det fint sammen med det. Når barnet søker oss for trygghet er det viktig at vi beskytter og trøster barnet samtidig som vi hjelper barnet med å organisere sine følelser.
"All adferd er kommunikasjon for barn".

Trygg i Fjell

"Kunne – Ville – Våge – Stoppe Mobbing"
Løveparken barnehage deltar i prosjektet "Kunne – Ville – Våge – Stoppe Mobbing" som Fjell kommune driver i skoler, barnehager og på ulike fritidsarenaer. Prosjektet er styrt utfra skolesjefen sitt kontor og er et tverretatlig samarbeid. Målsettingen er å forebygge og redusere omfanget av mobbing generelt i kommunen – og å sikre at mobbing blir avdekket og håndtert godt av alle som er i relasjon til barn og unge. Personalet i barnehagen deltar på kurs og er med i arbeidsgrupper. Dersom noen mistenker mobbing i barnehagen vår, går vi i gang med observasjoner og oppfølging av barna det gjelder. Vi har rutiner og retningslinjer vi følger, som er en del av det "Trygg i Fjell" har utarbeidet.

Opplæringspakken

Ansatte i Løveparken har deltatt i Opplæringspakken som er utviklet for å styrke barnehagen sin kompetanse i å identifisere og hjelpe utsatte barn, og bidra til at flere får god hjelp så tidlig som mulig. Pakken er utviklet gjennom Fjell kommunes deltakelse i Modellkommuneprosjektet med bakgrunn i regjeringens satsing på hjelp til barn av psykisk syke og / eller barn med rusavhengige foreldre. Opplæringen er et tverrfaglig samarbeid mellom PPT, barnevern, helsestasjon og Rettleiarteamet for barnehager. Målet er: • å bli bevisst og observant på barns signal • å kunne kjenne igjen risikofaktorer og være bevisst på beskyttelsesfaktorer • å få kunnskap om hvordan omsorgssvikt påvirker barnas utvikling • å få innspill til hvordan en kan samarbeide med familier i vanskelige livssituasjoner.

Språkløyper

I januar 2018 startet vi opp med Språkløyper i Løveparken barnehage. Denne høsten fortsetter vi og har dermed satsingsområde innenfor fagområdet "Kommunikasjon, språk og tekst". Fjell kommune er en språkkommune, og vi deltar på like linje med flere andre barnehager i Fjell i "Språkløyper", (http://sprakloyper.uis.no/), som er en nettressurs, utarbeidet av Lesesenteret i Stavanger. Kompetansehevingspakken Løveparken følger heter "Leseaktiviteter". Vi jobber med å øke personalets kompetanse i barns språklæring og ulike måter å lese for og med barna. De ansatte får trygghet i pedagogiske valg der de vil legge til rette for lesing og leselyst for alle. Vi legger til rette for systematisk bruk av lesegrupper der *alle* barn blir lest for og får mulighet til å delta i språkstimulerende samtaler. Vi ønsker ikke å la tilfeldigheter bestemme hvor mye vi leser for barna eller hvilke barn som blir lest for. Vi ønsker å jobbe systematisk og bevisst med dette og setter derfor av tid og sted i en liten gruppe med en bok. Vi er også "på jakt" etter hvordan vi kan øke leselysten til barn og voksne, og finne temaer og bøker som fanger interessen og nysgjerrigheten til barna.

A-standard for barns seksuelle lek og utforsking

Løveparken har utarbeidet en A-standard for barns seksuelle lek og utvikling. Vi ønsker å være gjennomtenkte og samkjørte på hvordan vi forholder oss til normal seksuell utforsking og opparbeide handlingskompetanse hos de voksne dersom vi oppdager bekymringsfull atferd. Vi ønsker at barna skal ha kompetanse til å sette grenser for egen kropp og å være trygg og stolt over sin egen kropp. De voksne skal bidra til at barna utvikler respekt for andres grenser og at de får ord og mulighet til å beskrive seksuelle krenkelser.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

- Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.
- Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger. (Rammeplanen 2017, s.40)

Leken er den viktigste sosialiseringsarenaen i barnehagen og vi voksne har et særlig ansvar for å tilrettelegge for de barna som trenger ekstra støtte for å fungere godt i lek. Vi skal legge opp et godt sosialt, pedagogisk og fysisk godt tilbud slik at barn kan delta med de forutsetningene de har. Vi legger vekt på at alle barn skal få mulighet til å kommunisere. Derfor jobber vi systematisk med å implementere Tegn til Tale i barnehagen vår. Vi benytter også dagtavle, symbol og bilder i kommunikasjon med barna.

Samarbeid med andre instanser

For å sikre at hvert enkelt barn blir ivaretatt best mulig samarbeider vi med en rekke andre instanser. Viktige samarbeidspartnere er Den pedagogisk-psykologiske tjeneste (PPT), barneverntjenesten, helsestasjonen, Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) og Rettleiarteamet i Fjell kommune.

Barnehageloven § 21 og 22 pålegger barnehagepersonalet opplysningsplikt overfor sosialtjenesten og barnevernstjenesten.
Barnehagen har periodevis elever og studenter på øvingsopplæring. Disse har samme taushetsplikt som barnehagens personale.

Overganger

- Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære (KD 2017:33).

Tilvenning i barnehagen

Hovedfokuset ved barnehageoppstart er å bygge gode og sterke relasjoner. Vi er opptatt av at barn og foreldre skal få bruke den tiden de trenger for å bli kjent og trygg i barnehagen. Det blir satt av en plan på tre dager der en øker timeantall for hver dag, men dette er ment veiledende. Hvert barn får tildelt en primærkontakt som følger barnet tett den første tiden. Barnet skal være trygg på at primærkontakten skal være tilgjengelig og skape trygghet for barnet gjennom dagen. Etter hvert som barnet blir tryggere blir barnet også mer kjent med de andre voksne på avdelingen. Primærkontakten fungerer som en viktig kontakt mellom barnehagen og foreldrene. Barnehagen skal tilpasse rutiner, tid og rom, slik at barnet får en mykest mulig overgang fra tiden hjemme til en ny barnehagehverdag. I løpet av de første dagene skal det gjennomføres en startsamtale mellom foreldre/foresatte og pedagogisk leder på avdelingen. Nye barn får velkomstskriv og får mulighet til å komme på besøk før de starter opp i barnehagen.

Overganger innad i barnehagen

I Løveparken jobber vi mye i aldersinndelte grupper for å gi barna et godt pedagogisk tilbud tilpasset alder og utvikling. Det innebærer at barna skifter avdeling i løpet av den tiden barnet skal gå i barnehagen. Vi er opptatt av at barn og foreldre får tid og rom til å forberede seg til disse overgangene og at det oppleves som trygt. Barna skal alltid ha en eller flere kjente voksne med seg når de bytter avdeling, i tillegg til en barnegruppe som de føler seg en del av. Foreldre skal få informasjon om bytte av avdeling i god tid og få mulighet til å forberede barna på dette. Vi går mye på besøk på avdelingen barna skal flyttes til, i løpet av våren. Overganger til stor avdeling kan oppleves svært ulik fra barn til barn. Barn som trenger ekstra tid på å bli trygg skal få den tilvenningen de trenger til dette.

Plan for overgang barnehage-skole

Barnehagen har en egen gruppe for førskolebarna. De har egen turdag og to ukentlige samlinger med Dinosaurskolen. Førskolegruppen avslutter barnehageåret med overnattingstur– et høydepunkt i barnehageåret. Førskolegruppen har i flere år besteget Bergens 7 fjell i løpet av barnehageåret, - noe som gir barna en enorm mestringsfølelse.

Selv om mange førskolebarn virker klare til å starte på skolen, er det viktig med en god overgang mellom barnehage og skole. Her ønsker vi et tett samarbeid mellom foreldre-barnehage-skole. Barna går fra å være eldst til å bli yngst, de kommer til en ny arena hvor de skal forholde seg til nye voksne og med mindre voksentetthet enn de er vant med, de kommer til et nytt miljø med andre krav og forventninger enn de møtte i barnehagen. Dette er forhold barn ikke reflekterer over av seg selv, men som de kan forberedes på i samarbeid med barnehage, skole og hjem. Barnehagen ønsker å legge til rette for en god overgang mellom barnehage og skole gjennom bl.a. at barna får besøke skolen de skal begynne på, barna får øve seg i å ha lekse (Dinosaurskolen), lese bøker om skolestart og invitere kommende lærere på besøk i barnehagen.

Barnehagen har utarbeidet en plan for overgangen mellom barnehage og skole. Målet med planen er at alle barn skal få en god skolestart og oppleve overgangen mellom barnehage og skole som positiv

og trygg. Videre tenkes det at planen skal bidra til at barna opplever sammenheng mellom læringen i barnehagen og læringen som de møter i skolen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Informasjon på foreldremøte om overgang barnehage-skole
- Et informasjonsskjema om barnet sendes skolen før skolestart etter samtykke fra foreldrene.
- Overføringsmøte med skolene
- Besøke de ulike skolene, og eventuelt SFO, barna skal gå på

Fagområder

Rammeplanen omtaler 7 fagområder som barnehagen skal arbeide med i løpet av et barnehageår. Dette skal være med å sikre at barna får variert og allsidig innhold i barnehagehverdagen.
Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagen. I barnehagen ser vi fagområdene i sammenheng og de skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnas lek danner et viktig grunnlag for fagområdene, og barnas medvirkning skal ivaretas. Gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter skal barna utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene. Barnehagen skal gjennom fagområdene bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse (KD 2017:47). For å sikre progresjon i arbeidet med fagområdene har vi, for hvert fagområde, satt opp mål og fokusområder for hver aldersgruppe.

Progresjonsplan for de syv fagområdene

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. (Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. (Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål: Alle barna skal bli inkludert i språkstimulerende aktiviteter (KD 2017:49)

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Stimulere et gryende språk og skape språkglede	• Systematiske lekegrupper og leseaktiviteter. • Beskrivende kommentarer i alle hverdagssituasjoner • De voksne skal være aktiv deltakende i lek sammen med barna, og på den måten være med å berike barnas språk • Tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer • Bekrefte det barna sier og gjør ved å gjenta ord • Oppmuntre barna til å leke med språk, lyd rim, og rytme • Synge sanger • Tegn til tale • Bruke visuelle virkemidler i formidling • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold.
2-3 år Skape språkglede og utvide ordforrådet	• Beskrivende kommentarer i alle hverdagssituasjoner • De voksne skal være aktiv deltakende i lek sammen med barna, og på den måten være med å berike barnas språk • Oppmuntre barna til å bruke språket til å stille spørsmål/undre seg • Tegn til tale • Gjenfortelle eventyr og dramatisere • Systematiske lesegrupper og leseaktiviteter. • Bekrefte det barna sier og gjør ved å gjenta ord og meningsinnhold • Rim, regler og ringleker • Synge sanger • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold.
3-4 år Barnehagen skal støtte videreutvikling av begrepsforståelse og bruk av et variert ordforråd.	• Beskrivende kommentarer i alle hverdagssituasjoner • Lage fortellinger sammen med barna • Rim, regler og ringleker • Systematiske lekegrupper og leseaktiviteter. • De voksne skal være aktiv deltakende i lek sammen med barna, og på den måten være med å berike barnas språk • Utvide ordforrådet og utvikle evnen til konstruktivt samspill • Bruk av spill: puslespill, lotto, memory • Tegn til tale • Synge sanger • Fortelle og dramatisere eventyr • Støtte barna til å bruke språket i samhandling med hverandre. • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold.

4-5 år Barnehagen skal støtte barnas språk til å skape relasjoner og deltakelse i lek, og som redskap til å løse konflikter.	• Systematiske lekegrupper og leseaktiviteter. • Språkgrupper/ Språksprell • Beskrivende kommentarer i alle hverdagssituasjoner • Lage fortellinger sammen med barna • Rim, regler og ringleker • Lese og se i bøker • De voksne skal være aktiv deltakende i lek sammen med barna, og på den måten være med å berike barnas språk • Utvide ordforrådet og utvikle evnen til konstruktivt samspill • Bruk av spill: puslespill, lotto, memory • Tegn til tale • Synge sanger. Bruk av sangleker. • Hjertesamling • Gjenfortelle og dramatisere eventyr • Støtte barna til å bruke språket i • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold.samhandling med hverandre
5-6 år Forberede seg til skolestart	• Systematiske lekegrupper og leseaktiviteter. • Språkgrupper/Språksprell • Beskrivende kommentarer/coaching i alle hverdagssituasjoner • De voksne skal være aktiv deltakende i lek sammen med barna, og på den måten være med å berike barnas språk • Lek om å lytte og følge instrukser • Bingo • Lek med hånd dukker • Ulike samarbeidsaktivteter • Rim og regler og ringleker • Lese og se i bøker • Lage avis • Tegn til tale • Synge sanger • Skrivedans • Klappe stavinger • Innføring i tall og bokstaver • Motivere til skriftspråklige aktiviteter • Oppfordre til dialog og vise interesse for det barna forteller • Lek med språket, bla. ved bruk av vitser og gåter, rim og regler • Terningspill • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold.

Kropp,bevegelse, mat og helse

Mål: Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin, og utvikler bevissthet om egne og andres grenser (KD 2017:50).

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Oppleve glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer inne og ute, året rundt.	• Gå på tur, gi erfaringer med ulendt terreng ute • Lek i hinderløype • Bevegelseslek til minirøris • Faste utetider hver dag • Anerkjenne og beskrive følelser • Voksne skal bidra til at barna opplever trivsel, glede og mestring • Tema: kroppen min • Sunn mat og pålegg, frukt hver dag, middag en dag pr. uke • en positiv oppfatning av seg selv
2-3 år Vi vil tilrettelegge for at barna får utvikle seg motorisk ved å gi dem gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer.	• Sunn mat og pålegg, frukt hver dag, middag en dag pr. uke • "Smørelunsj", der barna får øve seg på å smøre selv • Matlaging/baking med barna • Ukentlige turdager, flere erfaringer med ulendt terreng ute • Faste utetider hver dag • Lek i hinderløype • Bevegelseslek med minirøris • Barna skal få delta i samlinger om hygiene og helse • Anerkjenne og beskrive følelser • Tema: kroppen min • Finmotoriske aktiviteter som perling/pusling • Veilede barn i av- og påkledning
3-4 år Vi vil gi barna mulighet til å videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk.	• Sunn mat og pålegg, frukt hver dag, middag en dag pr. uke • Faste utetider hver dag • Sykkeldag • Ukentlige turer, mestre ulendt terreng • Lage mat på tur • Barna skal få delta i samlinger om hygiene og helse • Hjertesamling • Finmotoriske aktiviteter som klipping, perling og pusling • Øving på blyantgrep gjennom tegning • Lek på pute-/klatrerom • Samtaler om egen og andres kropp • Øve på selvstendig påkledning • Hjerteprogrammet
4-5 år	• Sunn mat og pålegg, frukt hver dag, middag en dag pr. uke

Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppskontroll, koordinasjon og fysiske egenskaper.	• Faste utetider hver dag • Ukentlige turer, mestre ulendt terreng • Sykkeldag • Lek på pute-/klatrerom • Sang- og regelleker ute • Øve på blyantgrep gjennom tegning og lekeskriving • Finmotoriske aktiviteter • Bli mer selvstendig i av- og påkledning. • Følelsesskolen • Samtaler om egen og andres kropp, respekt for hverandres grenser • Hjerteprogrammet
5-6 år Vi vil lære barna om forståelse og respekt for egen og andres kropp, og at alle er forskjellig.	• Sunn mat og pålegg, frukt hver dag, middag en dag pr. uke • Sykkeldag • Ukentlige turer, mestre ulendt terreng • Lage mat på tur • Syvfjellsturen • Faste utetider hver dag • Barna skal få delta i samlinger om hygiene og helse • Lære om førstehjelp • Dinoskole med fokus på følelser og sosial kompetanse • Samtaler om egen og andres kropp, respekt for hverandres grenser • Selvstendighet i av- og påkledning, øke på å bli selvstendig i toalettsituasjon • Hjerteprogrammet

Kunst, kultur og kreativitet

Mål: Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk (KD 2017:50).

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Tar i bruk fantasi, kreativ tekning og skaperglede.	• Høre og bevege seg til musikk, bevegelsessanger • Minirøris • Se, ta og føle på kunst • Male bilder • Formingsaktiviteter med ulikt materiell • Bruke rytmeinstrument og trommer • Danse til musikk

	• Eksterne kulturinnslag • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen
2-3 år Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer.	• Høre og bevege seg til musikk, bevegelsessanger • Minirøris • Male bilder og være med på ulike formingsaktiviteter • Bruke rytmeinstrumenter og trommer • Eksterne kulturinnslag • Barna skal få være med å dramatisere ulike fortellinger og eventyr • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.
3-4 år Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre.	• Lytte til musikk, og i etterkant uttrykke den gjennom samtale og lek • Barna skal få være med å dramatisere ulike fortellinger og eventyr • Vi skal plukke ting vi finner i naturen og bruke kreativiteten vår til å uttrykke oss estetisk • Besøke biblioteket • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen
4-5 år Utvikle seg gjennom å bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk.	• Lytte til musikk, og i etterkant uttrykke den gjennom samtale og lek • Sang- og ringlek • Barna skal få være med å dramatisere ulike fortellinger og eventyr • Vi skal plukke ting vi finner i naturen og bruke kreativiteten vår til å uttrykke oss estetisk • Besøke biblioteket • Lage pepperkakehus til juleutstilling på biblioteket • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen
5-6 år Bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne	• Lage følelsesmaske, samt andre kreative aktiviteter knyttet til følelser og sosial kompetanse • Tegne- og fargeleggingsoppgaver • Drama og sang på foreldrefest og samlinger • Bevegelse og lek til sang og musikk • Formingsaktiviteter med bruk av ulike materiell • Tur til biblioteket • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen

Natur, miljø og teknologi

Mål: Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring (KD 2017: 52).

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Glede seg over naturen og miljø, og dens sitt mangfold.	• Bruke naturen som arena for lek, utforsking, undring og læring. • Kjenne på vann, sand, stein, gress, blomster og blader • Planting av forskjellige frø og blomster • Miljøvern: Vi rydder søppel • Turdager i vårsemesteret • Se etter insekter, blomster og undre oss der og da på turer • Nytte foto og film, vise på diverse avspillingsutstyr. • Oppleve teknikk i lek/dagliglivet
2-3 år +Undre seg over hva som finnes i naturen og i miljøet	• Se etter insekter, blomster og undre oss der og da på turer • Kjenne på vann, sand, stein, gress, blomster og blader • Planting av forskjellige frø og blomster • Barna skal utforske vekster i naturen, både viltvoksende og det vi planter selv. • Utvikle respekt og forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. • Ukentlige turdager • Får kunnskap om dyr og dyreliv • Utforske teknikk i lek/dagliglivet. • Nytte foto og film, vise på diverse avspillingsutstyr
3-4 år +Få erfaring og kunnskap om naturen/miljøet og sammenhengen mellom dyr og naturen, naturvern.	• Utvikle respekt og forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. • Ukentlige turer • Barna skal utforske vekster i naturen, både viltvoksende og det vi planter selv • Se etter insekter, blomster og undre oss der og da på turer • Får kunnskap om dyr og dyreliv • Barna skal få erfaring med å bruke naturens ressurser i kreativt arbeid og matlaging • Nytte foto og film, vise på diverse avspillingsutstyr • Nytte teknikk i lek/dagliglivet
4-5 år Innsikt og undring rundt nytteverdien av naturen/miljøet	• Nytte foto og film, vise på diverse avspillingsutstyr • Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen. • Få gode opplevelser med friluftsliv året rundt.

	• Eksperimentere med teknikker i lek/dagliglivet
5-6 år Kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen/miljøet og mellom menneske og natur.	• får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. • Se etter insekter, blomster og undre oss der og da på turer • Ukentlige turer • Byggeaktiviteter med ulike materiale • Se nytteverdien av teknikk i lek/dagliglivet. • Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna. • Få kjennskap til menneskets livssyklus

Etikk, religion og filosofi

Mål: Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen arv og tradisjon (KD 2017:54).

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.	• De voksne skal være opptatt av å respektere hverandre og videreformidle til barna hvor viktig det er med respekt • Lytte til barna, ta oss tid til å prøve å forstå barna • Ha ukentlige samlinger med fortellinger fra Bibelen og kristne sanger • Markere høytider: jul, påske, samt andre merkedager • Barnas misjonsprosjekt
2-3 år Få forståelse for at de finnes mange ulike måter å forstå ting på.	• De voksne skal være opptatt av å respektere hverandre og videreformidle til barna hvor viktig det er med respekt • Lytte til barna, ta oss tid til å prøve å forstå barna • Markere høytider: jul, påske, samt andre merkedager • Barnas misjonsprosjekt • Ha ukentlige samlinger med fortellinger fra Bibelen og kristne sanger •
3-4 år Toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kultur eller religion.	• De voksne skal være opptatt av å respektere hverandre og videreformidle til barna hvor viktig det er med respekt • Lytte til barna, ta oss tid til å prøve å forstå barna • Markere høytider: jul, påske, samt andre merkedager • Barnas misjonsprosjekt • Ha ukentlige samlinger med fortellinger fra Bibelen og kristne sanger • Delta på julegudstjeneste og påskevandring

4-5 år Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier.	• De voksne skal være opptatt av å respektere hverandre og videreformidle til barna hvor viktig det er med respekt • Lytte til barna, ta oss tid til å prøve å forstå barna • Markere høytider: jul, påske, samt andre merkedager • Barnas misjonsprosjekt • Ha ukentlige samlinger med fortellinger fra Bibelen og kristne sanger • Delta på julegudstjeneste og påskevandring
5-6 år Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.	• De voksne skal være opptatt av å respektere hverandre og videreformidle til barna hvor viktig det er med respekt • Lytte til barna, ta oss tid til å prøve å forstå barna • Markere høytider: jul, påske, samt andre merkedager • Barnas misjonsprosjekt • Ha ukentlige samlinger med fortellinger fra Bibelen og kristne sanger • Delta på julegudstjeneste og påskevandring

Nærmiljø og samfunn

Mål: Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden (KD 2017:55).

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet	• sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre • Lage "hus" eller bok av barnets familie • Lage kart over hvor barna bor • Markere 17. mai
2-3 år Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse	• gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme • Lage kart over hvor barna bor • Barna får velge sanger, leker og aktiviteter • Bruke barnets navn og sette seg ned med det enkelte barn • Lage "hus" eller bok av barnets familie, for nye barn • Gå turer i nærområdet • Markere 17. mai
3-4 år Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt	• Møte personer, bedrifter og institusjoner i nærmiljøet (eks. når vi feirer Lucia og besøker biblioteket) • Lage kart over hvor barna bor • Gå på turer i nærområdet • Markere merkedager som samenes nasjonaldag og 17.mai

4-5 år Bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner	• gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen. • Markere merkedager som samenes nasjonaldag og 17.mai • Gå på turer i nærområdet • kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. • Lage kart over hvor barna bor
5-6 år blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur får kjennskap til nasjonale minoriteter.	• Markere merkedager som samenes nasjonaldag og 17.mai • Lage barnehageavis • Lage kart over hvor barna bor • Møte personer, bedrifter og institusjoner i nærmiljøet (eks. når vi feirer Lucia og besøker biblioteket) • Gå på turer i nærområdet

Antall, rom og form

Mål: Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende (KD 2017:53).

Prosessmål:	For å nå målene vektlegger vi:
1-2 år Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse	• Bilder og navn på kasser og hyller med leker. • Leke med modellkitt, og kjenne på vann, snø, mose og gress. • Puttebokser med former og farger. • Puslespill • Leketunell • Former – sirkel, trekant og firkant • Basisfarger – grønn, gul og rød • Telling
2-3 år Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter	• Bilder og navn på kasser og hyller med leker. • Leke med modellkitt, perler og kjenne på vann, snø, mose og gress • Puttebokser med former og farger • Puslespill

	• Leketunell • Telling • Bruke jevnlig spill med fokus på form, farger og telling.
3-4 år Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på	• Bilder og navn på kasser og hyller med leker. • Spille spill der form, farge og telling står sentralt • Trafikkopplæring • Barna skal få erfare og lage mønster med perler
4-5 år Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger	• Dagens hjelper – dekke bordet, telle osv. • Trafikkopplæring • Spille spill der form, farge og telling står sentralt • Sortering og rydding • Problemløsning
5-6 år Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.	• Bilder og navn på kasser og hyller med leker. • Spille spill der form, farge og telling står sentralt • Dagens hjelper – dekke bordet, telle osv. • Aktiviteter med rektangel, kvadrat og sirkel

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

- Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.
- Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.
- Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet. (KD 2017:39)

Planlegging

I vårt planleggingsarbeid legger vi vekt på god pedagogikk til det beste for enkeltbarn og barnegruppen. Barna formes og utvikles hele tiden, og vi må stadig fornye oss og tilegne oss den kunnskapen vi trenger for å gi barn og foreldre det beste tilbudet. Barnehagen er en pedagogisk institusjon og skal drives etter de krav og forventninger som ligger i Rammeplanen og Barnehageloven. Gjennom observasjoner, refleksjon, samtaler med barn og foreldre, systematisk vurdering og dokumentasjon drives vårt planleggingsarbeid.

Dokumentasjon

Dokumentasjon kan gi foreldre og lokalmiljøet innsikt i hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen. Den skal synliggjøre det pedagogiske arbeidet i barnehagen og sikre en helhet og progresjon i arbeidet. Dokumentasjon er også et middel for å få innblikk i personalets måte å jobbe på, og kan åpne for refleksjon og kritisk tekning om egen praksis.
For å dokumentere barnas læringsprosesser arbeider vi med ulike former for dokumentasjon:

- Observasjon
- Fotodokumentasjon
- Videodokumentasjon
- Utstilling av barnas produkter
- Barnas personlige permer med bilder og produkter
- Årsplan
- Månedsplaner
- Hjemmesiden
- Dagen i dag tavle i gangen
- Spørreundersøkelse

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (KD 2017:38).
I barnehagen måler vi ikke barnets oppnådde resultater. Arbeidet med vurdering skal først og fremst handle om prosesser. Vi ser på vurderingsarbeid som et av redskapene/arbeidsmetodene for å sikre kvalitet i barnehagen. Personalet skal reflektere over egen praksis, hvilke arbeidsmetoder barnehagen bruker og hvilken virkning disse har, med tanke på barnas trivsel og utvikling. Vi vurderer mål knyttet til oppsatte tema i månedsplaner og årsplan, hvordan barnegruppene fungerer, barns utvikling og relasjoner. Vi vurderer sammenhenger mellom det vi gjør og det vi sier er viktig og bra. Vurderingene vi gjør danner grunnlaget for videre planlegging av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Tilbakemeldinger fra foreldre tar vi med i vurderingsarbeidet og får innvirkning på vårt planleggingsarbeid.

Refleksjon

En praksisfortelling er en fortelling som blir fortalt av barn eller voksne, fortalt om seg selv, hverandre og om det som skjer i barnehagen. Ved bruk av praksisfortellinger skapes et bindeledd mellom handling og refleksjon. En praksisfortelling synliggjør de praksisene som skapes i barnehagen. Hensikten med refleksjon er å skape en reflektert og åpen praksis der vi åpent drøfter barnehagens organisering, innhold oppgaver og kvalitet.

Som vurderingsverktøy bruker vi også:

- Tilbakemeldinger fra foreldrene
- Samtaler rundt hverdagshendelser
- Ukentlige ledermøter og avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager hvor vi vurderer og planlegger.
- Observasjon av barna
- Dokumentasjon
- Brukerundersøkelser
- Foreldresamtale/startsamtale
- Foreldremøte
- Barneintervju og barnesamtaler
- SU
- Selvrefleksjonsskjema for personale
- Jevnlig bruk av refleksjon over eget arbeid

Evaluering:

Hva skal evalueres?	Hva er hensikten?	Hvem skal delta?	Hvordan skal det evalueres?	Når skal det evalueres?
Satsingsområdet: kommunikasjon, språk og tekst.	Har vi nådd målene? Har vi utviklet oss i dette fagområdet, har vi forandret prasksis?	Alle. Pedagogiske ledere har et særlig ansvar	Refleksjonsspørsmål Gjennomgang av praksisfortellinger/observasjoner Selvrefleksjonsskjema Gjennomgang av månedsplaner	Desember 2018
Barnehagens innhold. Danning gjennom omsorg, lek og læring.	Oppfyller barnehagen krav og forventninger som ligger i Rammeplan for barnehager og i Barnehageloven?	Alle. Pedagogiske ledere har et særlig ansvar	Refleksjonsspørsmål Gjennomgang av praksisfortellinger Selvrefleksjonsskjema	1 gang per år
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.	Er det sammenheng mellom det vi sier er viktig, og det vi faktisk gjør?	Alle. Pedagogiske ledere har et særlig ansvar.	Gjennomgang av månedsplaner	Månedlig
Allmennpedagogisk tilbud for barn som trenger ekstra støtte	Er det godt nok tilrettelagt for at alle barn inkluderes i det allmennpedagogiske tilbudet? Kan alle barn delta?	Alle. Pedagogiske ledere har et særlig ansvar. Evt spesialpedagog	Gjennomgang av oppsatte planer.	Ukentlig Avdelingsmøter
Barns medvirkning	Sikre at barnet sin stemme kommer frem, og at det blir satt av tid til samtaler med enkeltbarn.	Alle. Pedagogiske ledere har et særlig ansvar.	Gjennomgang av barnesamtaler på avdelingsmøter	Oktober-november

Kalender

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året.

DATO	INNHOLD
6.september	Foreldremøte
10.september	Planleggingsdag
9.november	Planleggingsdag
Desember (info kommer)	Julegløgg for foreldre på avdelingene
2.januar	Planleggingsdag
1.februar	Planleggingsdag
22.februar	Karneval
31.mai	Planleggingsdag
05.juni	Sommerfest

VEDLEGG

Mat i barnehagen:

Barna får smørelunsj eller varm mat, drikke og frukt hver dag.
Vi ønsker å fremme gode kostvaner og tilbyr sunn mat i barnehagen. Barna betaler matpenger og får da servert lunsj og frukt hver dag. Lunsjen vil i hovedsak være smøremåltid, med en varmrett i uka. Barna må ha med egen matboks med mat til frokost og eventuelt til fruktmåltidet. Barna får drikke i barnehagen, melk eller vann. Småbarnsavdelingene tilbyr yoghurt 1 dag i uken. Stor avdeling gir mulighet for at barna kan ta med egen yoghurt til frokost eller fruktmåltidet.

Ved bursdagsfeiring har vi barnet i fokus og ikke maten. Barnet får en del privilegier denne dagen, bursdagskrone, bursdagssang og en hilsen fra barnehagen.

Åpningstider:

Barnehagen er åpen 5 dager i uken, kl. 07.00-16.30. Barnehagen er stengt jule- og nyttårsaften, onsdag før skjærtorsdag samt alle helligdager. I løpet av året er barnehagen i tillegg stengt 5 kurs- og planleggingsdager.
Kjernetiden vår er 0930-1400. Det betyr at vi ønsker at barna skal komme til kl.0930 og at vi får beskjed hvis dere kommer senere enn dette, eller om barna tar fri den dagen. Vi ønsker også å få beskjed dersom barnet blir hentet før kl.1400.

Ferie:

Alle barn skal ha minimum 4 ukers ferie i løpet av et barnehageår. Minst 3 av disse skal være sammenhengende i perioden medio juni til medio august. Plassering av sommerferie oppgis til barnehagen innen 01.04. Den 4. ferieuken må være fem sammenhengende dager og plasseres i løpet av barnehageåret.

Behov for endret oppholdstid:

Dersom foreldre ønsker å få endret barnets oppholdstid i barnehagen skal det søkes elektronisk på fjell.kommune.no.

Redusert barnehagebetaling:

Foresatte med lav inntekt, kan søke NAV Fjell om å få redusert barnehagebetaling. Les mer om dette på fjell.kommune.no

Forsikring

Barnehagen har ulykkesforsikring for barn som har plass i barnehagen. Forsikringen dekker barnet 24 timer i døgnet gjennom hele året. Dekningen er pt kr. 500.000,- v/invaliditet og 1G v/død.

Bestemmelser om foreldrebetaling i NLM barnehagene

NLMs barnehager følger de satser for foreldrebetaling som er vedtatt av sentrale myndigheter og følger kommunens satser på reduserte plasser. Barnehagene følger også de moderasjonsordninger som til enhver tid gjelder i den aktuelle kommunen.
Oversikt over gjeldende betalingssatser og moderasjonsordninger fås i barnehagen.

Innkreving av foreldrebetaling

I NLMs barnehager kreves betaling i 11 måneder pr år. Juli er betalingsfri. Disse rutinene følges:
Faktura med krav om betaling sendes ut i begynnelsen av hver måned.
Forfall for betaling er den 15. hver måned.
Dersom betaling ikke finner sted innen fristen, sendes purre-/inkassovarsel 10 dager etter forfall. Det blir beregnet forsinkelsesrente/morarente av utestående beløp (p.t. 12 %)
NB! Det blir sendt bare ett purre-/inkassovarsel (purreinkasso). Dersom betalingen fortsatt uteblir, går saken til inkasso.

Endring av betaler

I tilfelle endring av betaler, dvs. mottaker av betalingskravet, skal dette meldes skriftlig. Meldingen skal undertegnes av begge foreldrene (ny og tidligere betaler).
Endring av betaler kan ikke skje ved manglende foreldrebetaling/ubetalt kontingent.
Endring av betaler skjer fra den 1. i den påfølgende måneden.

VEDTEKTER FOR LØVEPARKEN BARNEHAGE

1.Eier

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) eier og driver Løveparken barnehage, gjennom NLM-barnehagene AS. Styret for aksjeselskapet er ansvarlig organ for barnehagen og det organet som representerer eieren. Eier kan ikke hente utbytte fra barnehagedriften.

2.Formål

a)Barnehagelovens formålsparagraf

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

b)Eiers formål for barnehagen

Barnehagen skal, i nær forståelse og samarbeid med hjemmet, hjelpe til med å gi barna kristen oppdragelse i et godt og trygt miljø. Den skal gi gode utviklings- og aktivitetsmuligheter og utvikle barnas evne og vilje til å samarbeide med andre, bære ansvar og ha omsorg for medmennesker, både i Norge og mellom andre folkeslag.

3.Forvaltning av barnehagen

Barnehagen blir drevet i samsvar med Den Norske Kirkes bekjennelsesskrifter, Lov nr 064 av 17. juni 2005 om barnehager og forskrifter til loven, rammeplan for barnehager, og de forskrifter og retningslinjer som departementet til enhver tid fastsetter. I samsvar med barnehagelovens § 1a andre ledd, blir barnehagen drevet med et kristent formål. Kristen tro, etikk og menneskesyn skal være grunnlaget for alt som barnehagen foretar seg. Barnehagens vedtekter og årsplaner skal bygge på samme grunnvoll og være med i grunnlaget for driften av barnehagen.

4.Avtale om drift

Barnehagen mottar driftstilskudd fra Fjell kommune.

5.Opptak av barn

Etter barnehagelovens § 12 skal alle godkjente barnehager i kommunen samarbeide om opptak av barn. Kommunen skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess, der det tas hensyn til barnehagenes mangfold og egenart.

Opptaksmyndighet

Daglig leder foretar opptak av barn i barnehagen.

- **Opptakskrets**

Barn fra kommunene Fjell, Sund, Øygarden, Askøy og Bergen kan søke om opptak i barnehagen.

- **Opptakskriterier**

Ved opptak prioriteres barn i denne rekkefølge:

a) Barn med nedsatt funksjonsevne, i samsvar med barnehagelovens § 13, og barn som det er fattet vedtak om etter lov om barnevernstjenester §§ 4-12 og 4-4, annet og fjerde ledd.
b) 30 plasser øremerket barn til ansatte ved Danielsen skoler på Sotra og ansatte i Løveparken barnehage.
c) Søsken av barn som har plass i barnehagen.

Daglig leder kan gjøre opptak av barn for å sikre en hensiktsmessig alderssammensetning og en forsvarlig drift. Ved lik prioritet, etter kriteriene over, skjer opptak etter søknadsdato.

- **Opptakets lengde**

Tilbud om barnehageplass gjelder fra opptaksdato, angitt i brev med tilbud om barnehageplass, og fram til skolepliktig alder. Et barnehageår varer fra 1. august til 31. juli året etter.

- **Opptakstidspunkt og oppsigelsesfrist**

Opptak av barn skjer hele året, men hovedsakelig ved samordnet opptaksprosess. Daglig leder kan, etter skriftlig søknad, tilby barnehageplass utenom hovedopptak.

Oppsigelse skal være skriftlig. Gjensidig oppsigelsestid av barnehageplass er 2 måneder, regnet fra 1. dag i måneden etter at oppsigelsen er skrevet. Oppsigelse fra barnehagens side krever saklig grunn. Oppsigelse fra foreldres side, mottatt av barnehagen etter 1. april, medfører plikt til å betale foreldrebetaling ut juni. Oppsigelsestiden gjelder også for barn som det er takket ja til plass for, men der foreldre ombestemmer seg.

- **Klageadgang**

  Ved hovedopptak kan søker klage over avslag på søknad om barnehageplass og på avslag om å få sitt første eller andre ønske oppfylt.
  Utenom hovedopptak kan bare søkere til barnehagen med lovfestet rett til prioritet etter barnehagelovens § 13 klage dersom de ikke får plass (se 'Opptakskriterier', pkt a)).
  Alle klager må fremsettes skriftlig til kommunen og må nevne hvilken avgjørelse det klages over og de grunner som klagen støtter seg til.
  Reglene for klageadgang finnes i Forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage, forskrift 2005-12-16 nr. 1477.

6.Foreldrebetaling

Barnehagelovens § 14 forplikter offentlige myndigheter til å behandle alle godkjente barnehager likeverdig i forhold til offentlige tilskudd. Så lenge stat og kommune følger opp bestemmelsen i barnehageloven, vil barnehagen følge statens bestemmelser om foreldrebetaling. Barnehagen har et eget reglement om foreldrebetaling. Juli er betalingsfri måned.

7.Mislighold

Hvis betaling for barnehageplass ikke er mottatt i løpet av den måneden betalingen gjelder for, vil foreldre motta en purreinkasso. Blir heller ikke denne betalt innen 14 dager, går saken til inkasso.

Hvis det skyldes foreldrebetaling for mer enn 2 måneder, har barnehagen rett til å si opp barnehageplassen. Ved henting etter stengetid blir foreldre fakturert for kr. 250,- pr påbegynte 30 minutter.

8. Permisjon

Det kan søkes om permisjon fra barnehageplassen for minimum 3 måneder og maksimum 12 måneder. Oppstart etter endt permisjon blir ved ledig plass. Forutsetningen for å få betalingsfri permisjon er at barnehagen har søkere som kan benytte plassen i permisjonstiden.

9.Arealutnytting

Barnehagen har et samlet leke- og oppholdsareal på 350 m² og følger kommunens norm for arealutnytting på 5,5 m² pr barn under 3 år og 4 m² pr barn over 3 år.

10.Åpningstider og ferieordning

Barnehagen blir drevet som heldagsbarnehage og er for barn i alderen 0-6 år. Åpningstiden er fra kl. 07.00 til kl. 16.30 mandag – fredag. Barnehagen er stengt jule- og nyttårsaften, alle helligdager og onsdag før skjærtorsdag. I løpet av året er barnehagen i tillegg stengt 5 kurs- og planleggingsdager.
Alle barn skal ha minimum 4 ukers ferie i løpet av et barnehageår. Minimum 3 av disse skal være sammenhengende i perioden medio juni til medio august. Den 4. ferieuken må være 5 sammenhengende dager og plasseres i løpet av barnehageåret, alternativt deles opp på dagene i romjula og før påske, til sammen 5 dager.

11.Mat

Barnehagen serverer lunsj. Prissatser for mat fastsettes av eier.

Plasstype	**5 dager**	**4 dager**	**3 dager**	**2 dager**
Matpris	320	260	190	130

12.Foreldreråd

Etter barnehagelovens § 4 skal barnehagen ha et foreldreråd som består av alle foreldre til barna i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal velge en representant fra hver avdeling og to vararepresentanter som tilsammen utgjør FAU. FAU står for foreldrerådets arbeidsutvalg. De velger selv leder, nestleder og sekretær. Leder og nestleder er foreldrenes representanter i SU.

13.Samarbeidsutvalg

I følge barnehagelovens § 4 skal barnehagen ha et samarbeidsutvalg (SU) som skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe har 2 representanter. Eier velger 2 representanter til SU, men ikke med flere enn hver av de andre gruppene. Kommunen kan også velge en representant til samarbeidsutvalget. Eiers representanter velges for 2 år, de øvrige for 1 år.

Daglig leder i barnehagen er samarbeidsutvalgets sekretær, forbereder sakene, setter opp sakliste og kaller inn til møte i samråd med leder i SU.

NLMs regionleder, eller den regionstyret har valgt, har møte- og talerett i SU

Samarbeidsutvalget skal forelegges saker og har rett til å uttale seg i saker som er av viktighet for barnehagens innhold, virksomhet og forholdet til foreldrene. Det skal informeres om budsjett og regnskap. SU skal, i samarbeid med barnehagens personale, arrangere og gjennomføre dugnader i barnehagen ved behov. Saker som gjelder ansettelser, opptak av barn og lignende skal ikke behandles av samarbeidsutvalget.

14.Dugnad

Foreldre som benytter barnehageplass, oppfordres til å delta på dugnad når dette arrangeres.

15.Styringsgruppe (eierstyre)

Eier utnevner et eierstyre for barnehagen. Denne skal være eiers lokale organ som bistår daglig leder med oppgaver i henhold til instruks for eierstyret.

16.Internkontroll

Barnehagen skal foreta internkontroll etter gjeldende regler og forskrifter. Det vises til programvaren *Styrerassistenten* for dokumentasjon av barnehagens internkontroll.

17.Ansvar

Barnehagen tegner ulykkeforsikring for barn som har fått plass i barnehagen. Forsikringen dekker barnet 24 timer i døgnet gjennom hele året. Dekningen er pt 500.000 kroner v/invaliditet og 1G v/død.

18.Iverksetting og endringer

Vedtektene for Løveparken barnehage gjøres gjeldende fra 01.08.2015.

Lokale tilpasninger av vedtektene skal godkjennes av eierstyret i barnehagen, så sant det ikke gjelder endringer av prinsipiell art. I så fall skal endringene godkjennes av styret for NLM-barnehagene AS.

Vedtektene ble godkjent av styret for NLM-barnehagene 10.11.2010. Endring av punkt 3 15.05.2012
Godkjent av eierstyret for Løveparken barnehage 24.09.2014. Endring av punkt 11 24.10.2016
Godkjent av eierstyret for Løveparken barnehage 24.09.2014. Endring av punkt 12 28.09.2017